

водокористування; забезпечення якісною питною водою і збереження здоров'я населення; запобігання шкідливої дії води, сприяння стабільному розвитку регіонів; міжнародне співробітництво в галузі використання і охорони водного фонду; урахування екологічних обмежень і вимог при прийнятті соціальних і економічних рішень; охорона водних джерел від якісного і кількісного виснаження; раціональне використання водних ресурсів; збереження біологічного розмаїття водних екосистем; підвищення екобезпеки в умовах використання хімічних речовин; вирішення проблеми відходів.

Бібліографія

1. Дьяков О. Басейновий підхід до управління водними ресурсами у південних регіонах України. // Регіональна політика та місцеве самоврядування. Стратегічні пріоритети. – №2 (11), 2009. – С. 225-230.

2. Файфура В. В. Еколого-економічний аналіз використання і відтворення водних ресурсів України // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. Наук. журнал. Випуск 18. - Тернопіль, 2013. – С. 82-87.

Андрій ХАЛЕЦЬКИЙ

Громадська організація "Новий соціальний вектор", Україна

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ, ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ У СФЕРІ СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Для налагодження соціального партнерства держави і громадських організацій, самих громадян, для активізації участі громадськості в державному управлінні потрібні кардинально нові підходи та ефективні механізми.

Індикатори сталого розвитку - своєрідний барометр соціально-економічного та екологічного стану світу, країн і регіонів. Перша найбільш комплексна розробка в цій сфері - система індикаторів сталого розвитку, запропонована Комісією зі сталого розвитку ООН у 1996 році. Сьогодні офіційні системи індикаторів сталого розвитку мають фактично всі найбільші міжнародні організації (ООН, Всесвітній Банк, Організація економічного співробітництва й розвитку, Європейське співтовариство) і розвинені країни. Починаючи з 1999 року органами державної влади України були розроблені й прийняті до реалізації системні концепції і комплексні цільові програми сталого розвитку. Індикатори сталого розвитку відображають економічні, соціальні й екологічні аспекти задоволення потреб суспільства без обмеження потреб майбутніх

покоління.

Індикатори призначені для рішення наступних завдань на регіональному рівні є такими:

- визначення цілей: виявлення конкретних цілей політики сталого розвитку в кількісній формі; розробка стратегій для майбутнього розвитку; прогнозування ефекту від планованих заходів;

- управління: моніторинг досягнення цілей сталого розвитку; оцінка досягнутого прогресу; оцінка ефективності використовуваних прийомів політики, що використовувалася попередніми керівниками; інформація для планування й прийняття рішень органами влади; підвищення якості управлінських рішень на регіональному рівні з урахуванням позицій і інтересів різних груп населення;

- оцінка стану регіону: міжрегіональні порівняння, обґрунтування трансфертів; взаємини регіону з міжнародним співтовариством, залучення іноземних інвестицій, програм, грантів;

- участь громадськості: інформування, навчання, взаємозв'язок із суспільством і окремими групами; залучення громадськості до участі в цивільній діяльності.

Розробка індикаторів сталого розвитку можлива на трьох рівнях: національному; регіональному (автономії, регіону, області); місцевому (міста, райони, муніципалітети). Серед «наскрізних» індикаторів, які застосовуються для національного, регіонального та місцевого рівня, показники соціального партнерства та відповідальності, зокрема спроможність громадськості, влади та бізнесу адекватно сприймати і реалізовувати комунікативний потенціал. Проте практика останніх років в Україні демонструє управлінські помилки при застосуванні типових практик впровадження технологій комунікацій і нових підходів стратегічної комунікації. Залишається відкритою проблема впровадження комунікативних стратегій розвитку взаємодії громадськості, влади та бізнесу.

У забезпеченні відповідальності громадськості, влади та бізнесу у сфері реалізації проектів сталого регіонального розвитку значну роль відіграє чітке визначення цілей (результатів) комунікації, зокрема: аналіз і вивчення зацікавлених осіб і аудиторії; сучасна поведінка; сучасні знання та розуміння; сучасні відношення та цінності; розуміння застосування ЗМІ та впливових осіб; визначення поведінки, яку треба змінити або модифікувати; увага до перепон на шляху досягнення результатів; увага до ролі різних видів втручання/важелів окрім комунікації.

Перешкоди у впровадженні комунікативних стратегій розвитку

взаємодії органів державного управління з громадськістю та бізнесом призводять до гальмування подальшого розвитку інститутів громадянського суспільства, стримують процеси співпраці місцевих органів влади та громадських інституцій.

Серед причин виникнення проблем у впровадженні комунікативних стратегій розвитку взаємодії органів державного управління з громадськістю можна назвати наступні:

Низький рівень усвідомлення громадянами механізмів участі та самоорганізації у процесі вирішення місцевих проблем; недосконалість механізмів сприяння розвитку громадянського суспільства; самоізолюваність, слабка координованість та інституційна слабкість інститутів громадянського суспільства на регіональному рівні; відсутність стабільного фінансування інститутів громадянського суспільства.

Відсутність чіткої управлінської вертикалі, часті зміни в структурі та штатах органів влади не додають діяльності щодо створення інституційних та правових умов для забезпечення демократизації державотворчого процесу прозорості у взаємовідносинах з громадянами, не сприяють переосмисленню політики рівності як у державі, так і на рівні регіонів, забирають довіру суспільства до влади та владних інститутів.

Взаємодія органів державного управління з громадськістю та бізнесом через інформаційні ресурси є важливим інструментом налагодження партнерських стосунків між ними, покращення діяльності самої влади. Це передбачає не тільки надання, а й обмін інформацією. Для реалізації цього необхідний відповідний рівень інформаційних технологій та забезпечення ними усіх задіяних сторін, тобто як органів влади так і широкого кола громадськості. Першочерговими завданнями в оцінюванні ефективності комунікативних стратегій розвитку взаємодії органів державного управління з громадськістю та бізнесом в застосуванні індикаторів сталого розвитку на регіональному рівні стають:

- вирішення завдань щодо включення громадської проблематики до пріоритетів економічного розвитку;

- створення цілісної системи реалізації спільних заходів між місцевими органами влади та інститутами громадянського суспільства регіону;

- визначення і втілення довгострокових принципів взаємодії органів місцевої влади із структурами громадського суспільства;

- реформування функцій управлінських структур, відповідальних за взаємодію із інститутами громадянського суспільства регіону;

- розширення участі із інститутами громадянського суспільства регіону у процесі прийняття та реалізації управлінських рішень,

реформування консультативно-дорадчих механізмів;

– вироблення прозорих механізмів підтримки місцевими органами влади діяльності із інститутами громадянського суспільства у процесі реалізації соціально-значущих ініціатив;

– розробка та втілення освітньої політики, спрямованої на підвищення громадянської та правової культури населення регіону;

– започаткування та інфраструктурне забезпечення спільних ініціатив органів влади та регіону щодо залучення позабюджетних ресурсів для вирішення місцевих проблем;

– розробка та впровадження регіональної політики, спрямованої на залучення громадян, великого, малого та середнього бізнесу до реалізації соціально значущих ініціатив.

Важливими учасниками і партнерами комунікації в таких умовах стають групи, що ухвалюють рішення на регіональному й національному рівнях, яким буде необхідно мати загальну картину досягнень в області забезпечення сталого розвитку; особи, що здійснюють розробку політики, які повинні мати можливість оцінювати досягнення по конкретних аспектах і напрямкам політики; експерти, які займаються детальним аналізом тих або інших аспектів політики; громадськість, якої в більшості випадків потрібне надання доступної для розуміння інформації із ключових, базових індикаторів, які дозволяють одержати чітке уявлення про стан і хід процесу забезпечення сталого розвитку; міжнародне співтовариство, об'єктом уваги якого є основні індикатори, які можуть бути використані для порівняльної оцінки різних регіонів і країн.

Тетяна ЧЕЧЕТОВА-ТЕРАШВІЛІ

Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця, Україна

ЕКОЛОГО-СОЦІО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Сучасні соціально-економічні, інтеграційні, суспільні та політичні процеси вимагають значного удосконалення й коригування регіональної політики у напрямку створення ефективних засад еколого-соціо-економічного розвитку та підходів, що використовуються для її реалізації. Враховуючи дискусійність та важливість збалансування усіх складових сталості зазначена проблематика потребує подальшого наукового розроблення.

Останнім часом, сталий економічний розвиток детермінується